

Istotne postanowienia umowy nr BZP.272.....2016

zawarta w dniu .....2016 r. w Kętrzynie pomiędzy:

Gminą Miejską Kętrzyn

z siedzibą w Kętrzynie przy ul. Wojska Polskiego 11

NIP: 742-205-13-31, REGON: 510743440

reprezentowaną przez Burmistrza Miasta Kętrzyn w osobie **Krzysztofa Hećmana**

przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta Kętrzyn – **Władysława Litwinowicza**

zwaną dalej **Zamawiającym**

a

.....

z siedzibą .....,

zarejestrowaną przez Sąd Rejonowy w ..... Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru

Sądowego pod nr ..... z kapitałem zakładowym ..... zł,

NIP .....

reprezentowaną przez:

1. ..... – .....

2. ..... – .....

zwanym dalej **Wykonawcą**,

o następującej treści:

§ 1

Przedmiot umowy

1. W wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nr **BZP.271.15.2016** prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2015r. poz. 2164 oraz z 2016r. poz. 831), Zamawiający zleca, a Wykonawca przyjmuje do wykonania zadanie pod nazwą: **„Transgraniczne Centrum Kultury Fizycznej – przebudowa Stadionu Miejskiego przy ulicy Chopina – I etap”**.

2. Przedmiot umowy obejmuje przebudowę Stadionu Miejskiego przy ulicy Chopina w Kętrzynie w oparciu o dokumentację budowlaną wykonawczą (zwaną dalej dokumentacją projektową) – stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej umowy, która zawiera szczegółowy opis i zakres przedmiotu zamówienia, w szczególności:

- 1) roboty rozbiórkowe,
- 2) usunięcie drzew, krzewów objętych dokumentacją projektową wraz z karczowaniem,
- 3) budowa budynku głównego wraz z instalacjami,
- 4) budowa budynku kasowego wraz z instalacjami,
- 5) budowa budynku garażowego wraz z instalacjami,
- 6) przebudowa stadionu lekkoatletycznego wraz z wyposażeniem,
- 7) przebudowa boiska piłkarskiego wraz z wyposażeniem,
- 8) przebudowa wszystkich trybun objętych dokumentacją projektową wraz z instalacjami,
- 9) budowa boiska treningowego wraz z wyposażeniem,
- 10) budowa boiska rekreacyjnego wraz z wyposażeniem,
- 11) budowa wszystkich ogrodzeń, bram, furtek, piłkochwyłów, murów oporowych, schodów terenowych, wiaty śmietnikowej, tablicy wyników objętych dokumentacją projektową,
- 12) budowa wszystkich zewnętrznych sieci elektrycznych,
- 13) budowa oświetlenia zewnętrznego parkingu, alejek, boisk,
- 14) budowa wszystkich zewnętrznych sieci sanitarnych, odwodnienia: terenu, parkingów, dróg, boisk,
- 15) budowa wszystkich zewnętrznych sieci telekomunikacyjnych,
- 16) budowa systemu kasowo – dostępowego,
- 17) budowa monitoringu obiektu,
- 18) budowa nagłośnienia obiektu,

- 19) niwelacje całego terenu do zaprojektowanych rzędnych,
- 20) opracowanie instrukcji ochrony przeciwpożarowej budynku i wyposażenie zgodnie z instrukcją w sprzęt ochrony przeciwpożarowej,
- 21) opracowanie świadectw charakterystyki energetycznej wybudowanych budynków,
- 22) Wykonanie wszelkich badań (na zasadach/wymaganiach określonych przez PZLA) związanych z uzyskaniem certyfikatu PZLA stadionu lekkoatletycznego dla kategorii opisanej w dokumentacji projektowej,
- 23) Uzyskanie na rzecz Zamawiającego świadectwa PZLA dla stadionu lekkoatletycznego w kategorii zaprojektowanej w dokumentacji projektowej.

UWAGA – Przedmiot umowy nie obejmuje: budowy chodników, dróg, parkingów, palcu zabaw, placu rekreacyjnego, siłowni zewnętrznej, ławek, zewnętrznych koszy na odpady, zieleni w postaci trawników oraz sadzenia drzew i krzewów, wyposażenia wyszczególnionego w spisie przyjętych elementów wyposażenia zawartym w „Projekcie wyposażenia obiektów” pod pozycjami 71, S23 - S42, A1 – A51, A54 – A57, A61, A65 – A66, A68, A69, A70, A72, A81, A82, 83, A84, A85 oraz umeblowania pomieszczeń w budynku kasy.

3. W przypadku jakichkolwiek sprzeczności w zapisach zawartych w umowie oraz dokumentach stanowiących załączniki do umowy zaistniałe rozbieżności należy tłumaczyć zgodnie z celem niniejszej umowy w sposób zapewniający prawidłową realizację inwestycji. W szczególności w przypadku zaistnienia jakichkolwiek wątpliwości lub sprzeczności w treści umowy oraz dokumentów należy mieć na względzie, że zamiarem Zamawiającego i celem niniejszej umowy jest zapewnienie najlepszej jakości i funkcjonalności obiektów stanowiących przedmiot umowy oraz zgodności przedmiotu umowy z obowiązującymi normami i przepisami. Strony zgodnie ustalają w myśl art. 65 kc, że w przypadku ujawnienia rozbieżności lub sprzeczności w treści umowy lub dokumentów przyjmować się będzie znaczenie i treść korzystniejszą pod względem zapewnienia jakości wykonania przedmiotu umowy, analogicznie też w przypadku ujawnienia wątpliwości lub sprzeczności co do zakresu obowiązków Wykonawcy pierwszeństwo będzie nadawać się znaczeniu stwierdzającemu istnienie obowiązku, pomijając się będzie zaś znaczenie zmierzające do zwolnienia Wykonawcy z realizacji obowiązku.

§ 2

Obowiązki Wykonawcy

1. Wykonawca oświadcza, iż składając ofertę dołożył szczególnej i najwyższej staranności doświadczonego profesjonalisty oraz dokonał pełnej analizy dokumentacji projektowej zadania inwestycyjnego, nie wnosi do niej uwag i przyjmuje ją do realizacji.
2. Wykonawca zobowiązuje się wykonać przedmiot umowy na ustalonych niniejszą umową warunkach, zgodnie z zasadami współczesnej wiedzy technicznej, obowiązującymi przepisami prawa, normami, przestrzegając zasad właściwej sztuki i praktyki budowlanej oraz stosując się do zaleceń Zamawiającego.
3. Wykonawca z chwilą dokonania protokolarnego przekazania terenu budowy do dnia odbioru końcowego robót przejmuje pełną odpowiedzialność za teren budowy, jak również wszystkie zdarzenia mające miejsce na terenie budowy.
4. Wykonawca zobowiązany jest do przestrzegania obowiązujących przepisów prawa pracy, prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również do zapewnienia ich przestrzegania przez podwykonawców i dalszych podwykonawców.
5. Wykonawca zobowiązany jest zabezpieczyć (wygrodzić) i oznakować teren robót oraz dbać o stan techniczny i prawidłowość oznakowania przez cały czas trwania realizacji przedmiotu umowy.
6. Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność za stan i kompletność zabezpieczeń technicznych i oznakowania placu budowy. Wykonawca na bieżąco przez czas realizacji umowy dokonuje ich kontroli oraz wymiany i uzupełnień, jeśli stwierdzi ich zły stan lub niekompletność. Czynności te Wykonawca wykonuje własnym staraniem i na swój koszt.
7. Wykonawca jest odpowiedzialny za przestrzeganie obowiązujących przepisów oraz za zapewnienie ochrony własności publicznej i prywatnej. Wykonawca w przypadku uszkodzenia w trakcie realizacji robót, instalacji, urządzeń podziemnych lub infrastruktury naziemnej, zobowiązany jest do natychmiastowego powiadomienia o tym fakcie przedstawiciela Zamawiającego, Inspektora Nadzoru i właściciela instalacji, urządzeń lub infrastruktury naziemnej oraz wykonać niezbędne naprawy ich uszkodzeń wg wytycznych właściciela, na swój koszt i własnym staraniem.
8. Wykonawca zobowiązany jest zapewnić warunki bezpieczeństwa w ruchu pojazdów mechanicznych i pieszym oraz prowadzić roboty zgodnie z przepisami i zasadami bhp oraz przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j.: Dz. U z 2016 r. poz. 290).

9. Wykonawca zobowiązany jest do utrzymania terenu budowy w stanie wolnym od przeszkód komunikacyjnych oraz usuwania na bieżąco zbędnych materiałów, odpadów i śmieci.
10. Wykonawca zobowiązany jest do utrzymania w czystości dróg publicznych i prywatnych, chodników, krawężników, itp. w związku z realizacją przedmiotu umowy (zapewnienie dojazdów i dojeżdżanie do innych posesji na czas prowadzenia robót). Dojazd do terenu budowy winien być pozbawiony resztek materiałów, błota i gruzu. Wykonawca zobowiązany będzie naprawić na swój koszt wszelkie wyrządzone szkody, jak również ponosić wszelkie związane z tym koszty, opłaty, jak i ewentualne kary nałożone przez policję, straż miejską i inne służby publiczne, jeżeli powstały z winy Wykonawcy.
11. Wykonawca zobowiązany jest do wyposażenia terenu i zaplecza budowy w pomieszczenia sanitarno- higieniczne oraz ich utrzymanie w ilości dostosowanej do poziomu zatrudnienia.
12. Wykonawca zobowiązany jest po protokolarnym przekazaniu terenu budowy do:
  - 1) podłączenia na własny koszt liczników zużycia energii elektrycznej i wody,
  - 2) ponoszenia kosztów zużytej energii, wody, połączeń telefonicznych z placu budowy, wywozu odpadów, odprowadzenia wód deszczowych, opłat administracyjnych i przyłączeniowych, ogrzewania budynku do daty odbioru końcowego robót.
13. Wykonawca zobowiązany jest do uporządkowania terenu budowy po zakończeniu robót.
14. Wykonawca zobowiązany jest do przywrócenia do stanu poprzedniego warstwy gleby roślinnej, w tym drzew i krzewów, w miejscach prowadzenia robót.
15. W przypadku zniszczenia lub uszkodzenia w toku realizacji przedmiotu umowy innych robót bądź urządzeń, Wykonawca zobowiązany jest do ich naprawienia i doprowadzenia do stanu poprzedniego.
16. Wykonawca jest zobowiązany chronić przed uszkodzeniem lub kradzieżą wykonane przez siebie roboty i materiały przeznaczone do wykonania robót.
17. Wykonawca jest zobowiązany zabezpieczyć roboty przed szkodami, które mogą powstać na skutek niekorzystnego działania warunków atmosferycznych lub wód gruntowych.

§ 3

Kierownik budowy

1. Wykonawca ustanawia kierownika budowy w osobie: .....
2. Kierownik budowy obowiązany jest uczestniczyć we wszystkich naradach koordynacyjnych zwoływanych przez Inspektora Nadzoru, przedstawiciela Zamawiającego, jak również odbiorach robót oraz odbiorach przeprowadzanych przez instytucje zewnętrzne celem uzyskania ostatecznej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.

§ 4

Obowiązki Zamawiającego

1. Zamawiający zobowiązuje się do:
  - 1) ustanowienia Nadzoru Inwestorskiego i nadzoru autorskiego,
  - 2) protokolarnego przekazania Wykonawcy terenu budowy,
  - 3) przekazania Wykonawcy dziennika budowy w dniu protokolarnego przekazania terenu budowy,
  - 4) dostarczenia Wykonawcy niezbędnej dokumentacji projektowej oraz dokonania jej zmian w zakresie niezbędnym do wykonania przedmiotu umowy,
  - 5) terminowego przystępowania do odbiorów robót budowlanych,
  - 6) terminowej zapłaty wynagrodzenia należnego Wykonawcy za wykonanie przedmiotu umowy,
  - 7) udzielenia Wykonawcy niezbędnych pełnomocnictw, w przypadku, gdy okażą się one niezbędne do wykonania przez Wykonawcę obowiązków wynikających z umowy.
2. Zamawiający zobowiązuje się do ustanowienia Inspektorów Nadzoru w poszczególnych branżach, których personalia i zakres uprawnień przekaże Wykonawcy odrębnym pismem.
3. Zamawiający zastrzega sobie prawo do zmiany osób pełniących funkcje inspektorów nadzoru.
4. Zamawiający ustanawia przedstawiciela Zamawiającego w osobie Kamila Radzewicza do udziału z Inspektorem Nadzoru w dokonywaniu odbiorów częściowych oraz odbiorów robót zanikających, o których mowa w niniejszej umowie.

§ 5

Materiały do wykonania przedmiotu umowy

1. Wykonawca zobowiązuje się zapewnić wszystkie materiały, urządzenia oraz inne środki potrzebne do wykonania przedmiotu umowy.

2. Strony oświadczają, że o ile nie zostanie uzgodnione inaczej na piśmie, wszystkie materiały, urządzenia oraz inne środki będą nowe i o jakości określonej w dokumentacji projektowej, dopuszczone do stosowania w budownictwie w Polsce na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o wyrobach budowlanych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 883 ze zm.), a ponadto będą posiadać aktualne certyfikaty na znak bezpieczeństwa, w przypadku materiałów, urządzeń i innych środków nie podlegających certyfikacji na znak bezpieczeństwa - aprobaty techniczne, świadectwa jakości, dokumenty odniesienia i certyfikaty zgodności potwierdzające wszystkie wymagane dokumentacją projektową właściwości, parametry techniczne i użytkowe.
3. Na każde żądanie Zamawiającego, Wykonawca obowiązany jest okazać w stosunku do użytych materiałów odpowiednie certyfikaty, aprobaty techniczne, deklaracje zgodności, itp.
4. Zamawiającemu przysługuje prawo do regularnego kontrolowania jakości materiałów, zaś Wykonawca zobowiązany jest do niezwłocznego dostarczania Zamawiającemu wszystkich próbek materiałów potrzebnych do przeprowadzenia takiej kontroli. W przypadku stwierdzenia przez Zamawiającego, że jakość materiałów jest niezgodna z warunkami określonymi w umowie, Wykonawca usunie takie materiały z placu budowy i zastąpi je innymi odpowiednimi, uzgodnionymi z Zamawiającym w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego. Kategorycznie, pod groźbą nieodebrania prac, zabronione jest wbudowywanie materiałów, których jakość jest niezgodna z warunkami określonymi w umowie w obiekty budowlane, będące przedmiotem umowy.
5. Wykonawca zobowiązany jest do przechowywania dokumentacji dotyczącej materiałów, urządzeń i innych środków, w szczególności dotyczy to wszelkich certyfikatów, deklaracji lub aprobat, dokumentów gwarancyjnych, instrukcji obsługi i konserwacji i innych do czasu ich protokolarnego przekazania Zamawiającemu.

§ 6

Materiały z rozbiórki

1. Wykonawca zobowiązuje się do przejścia na siebie obowiązków wytwórcy odpadów i prowadzenia gospodarki odpadami zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21 ze zm.).
2. Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć niezbędną ilość kontenerów na śmieci i odpady z uwzględnieniem segregacji odpadów, jak również zapewnić regularne ich opróżnianie i wywożenie śmieci i odpadów.
3. Odpady z rozbiórki Wykonawca zagospodaruje i w razie konieczności zutylizuje we własnym zakresie.
4. Elementy powstałe z rozbiórki nie są odpadami niebezpiecznymi w rozumieniu ustawy o odpadach.
5. Nie należy używać materiałów z rozbiórki do ponownego użycia przy realizacji przedmiotu umowy.

§ 7

Termin realizacji

1. Termin rozpoczęcia realizacji przedmiotu umowy: z dniem podpisania umowy.
2. Strony ustalają, że **protokolarnie przekazanie terenu budowy nastąpi z dniem podpisania umowy.**
3. Wykonawca zobowiązany jest wykonać przedmiot umowy w terminie do **31 sierpnia 2018r.** Jest to termin zakończenia prac w terenie i zgłoszenia Zamawiającemu gotowości do odbioru.
4. Wykonawca przed zawarciem umowy winien przedłożyć Zamawiającemu do akceptacji harmonogram rzeczowo-finansowy, określający wysokość wynagrodzenia dla poszczególnych zakresów robót budowlanych w układzie miesięcznym.
5. Harmonogram rzeczowo- finansowy wymaga zatwierdzenia przez Zamawiającego. Zamawiający ma prawo zgłosić zastrzeżenia co do przedstawionego projektu oraz wnioskować o wprowadzenie wymaganych przez niego zmian, jeżeli przemawia za tym jego ważny interes i nie sprzeciwiają się temu względy techniczne, zasady sztuki budowlanej oraz interes Wykonawcy. Ostatecznie zaakceptowany przez Zamawiającego harmonogram rzeczowo - finansowy stanowi załącznik nr 2 do umowy i stanowi podstawę do finansowego i terminowego rozliczenia realizacji przedmiotu zamówienia.
6. W przypadku, gdy harmonogram rzeczowo- finansowy stanie się niespójny z faktycznym postępowaniem pracy, strony zgodnie ustalają, iż Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia z własnej inicjatywy lub w terminie 5 dni na żądanie Zamawiającego skorygowanego harmonogramu rzeczowo- finansowego. Harmonogram wymaga akceptacji Zamawiającego, który uprawniony jest do zgłaszania i wprowadzania w nim zmian.
7. Zmiana harmonogramu rzeczowo- finansowego zgodnie z ust. 6 nie wymaga sporządzenia aneksu do umowy. Nie dotyczy to zmiany terminu końcowego realizacji umowy.

§ 8 **Odbiory**

1. Zamawiający jest zobowiązany w terminach określonych umową do odbiorów:
  - 1) robót ulegających zakryciu,
  - 2) robót zanikających,
  - 3) częściowych,
  - 4) końcowego całości robót,
  - 5) gwarancyjnych,
  - 6) ostatecznego.
2. Wykonawca zobowiązany jest do przeprowadzenia odbiorów wszystkich robót ulegających zakryciu i robót zanikających w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych korekt i poprawek bez hamowania ogólnego postępu prac. Gotowość danej części robót do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do dziennika budowy i jednoczesnym powiadomieniem Inspektora Nadzoru/ przedstawiciela Zamawiającego. Odbiory robót ulegających zakryciu, robót zanikających dokonywane będą przez Inspektora Nadzoru/ przedstawiciela Zamawiającego w ciągu 5 dni od dnia powiadomienia. Odbiór potwierdzany będzie protokołem odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu oraz wpisem do dziennika budowy. Jeżeli Inspektor Nadzoru/ przedstawiciel Zamawiającego uzna odbiór robót zanikających lub ulegających zakryciu za zbędny, jest zobowiązany powiadomić o tym Wykonawcę niezwłocznie, nie później niż w ciągu 5 dni od dnia powiadomienia. Wykonawca nie jest uprawniony do zakrycia wykonanej roboty budowlanej bez uprzedniej zgody Inspektora Nadzoru/przedstawiciela Zamawiającego. W przypadku niezgłoszenia Inspektorowi Nadzoru/przedstawicielowi Zamawiającego gotowości do odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu lub dokonania zakrycia tych robót przed ich odbiorem, Wykonawca jest zobowiązany odkryć lub wykonać otwory niezbędne dla zbadania robót, a następnie na własny koszt przywrócić stan poprzedni.
3. Odbiór częściowy robót jest dokonywany w celu prowadzenia częściowych rozliczeń za wykonane roboty. Po zakończeniu wykonania części robót, Wykonawca zgłasza gotowość do odbioru części robót poprzez odpowiedni wpis do Dziennika budowy, powiadamia o gotowości do odbioru Inspektora Nadzoru/ przedstawiciela Zamawiającego. Dokonanie odbioru częściowego następuje protokołem odbioru częściowego na podstawie sporządzonego przez Wykonawcę i zaakceptowanego przez Inspektora Nadzoru/ przedstawiciela Zamawiającego wykazu robót wykonanych częściowo, w terminie 5 dni roboczych licząc od dnia zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do odbioru. Wykaz robót jest akceptowany i korygowany przez Inspektora Nadzoru na podstawie obmiaru rzeczywiście wykonanych i odebranych robót.
4. Odbiór końcowy jest dokonywany po zakończeniu przez Wykonawcę całości robót budowlanych składających się na przedmiot umowy, na podstawie oświadczenia kierownika budowy wpisanego do Dziennika budowy i potwierdzenia tego faktu przez Inspektora Nadzoru, po zgłoszeniu przez Wykonawcę zakończenia robót i zgłoszeniu gotowości do ich odbioru.
5. W celu dokonania odbioru końcowego Wykonawca ma obowiązek wykonania prób i sprawdzeń oraz winien przedstawiać Zamawiającemu komplet dokumentów pozwalających na ocenę prawidłowego wykonania przedmiotu Umowy, a w szczególności:
  - 1) oryginał dziennika budowy,
  - 2) oświadczenia kierownika budowy o zgodności wykonania obiektu budowlanego z dokumentacją projektową i warunkami pozwolenia na budowę oraz przepisami i obowiązującymi normami,
  - 3) oświadczenia kierownika budowy o doprowadzeniu do należytego stanu i porządku terenu budowy,
  - 4) atesty, certyfikaty i deklaracje zgodności na wbudowane materiały,
  - 5) oświadczenia kierownika budowy, że wbudowane materiały budowlane zostały dopuszczone do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie oraz że posiada na potwierdzenie tego dokumenty,
  - 6) kart gwarancyjnych na wbudowane urządzenia i wyposażenie,
  - 7) oświadczenia kierownika robót sanitarnych i robót elektrycznych, pomiar wydatku wody w hydrantach zewnętrznych i wewnętrznych,
  - 8) opracowanie instrukcji ochrony przeciwpożarowej budynku i wyposażenie zgodnie z instrukcją w sprzęt ochrony przeciwpożarowej,
  - 9) powykonawcze pomiary geodezyjne,
  - 10) protokoły odbioru technicznego sieci sanitarnych, wodociągowych,

- 11) protokoły dopuszczenia do użytkowania sieci sanitarnych, wodociągowych i urządzeń, protokoły prób szczelności zewnętrznych sieci sanitarnych, wodociągowych,
  - 12) protokoły odbioru technicznego instalacji elektrycznych, teletechnicznych, pomiarów instalacji elektrycznych, teletechnicznych, dokumentacji powykonawczej (w razie potrzeby),
  - 13) protokoły odbiorów częściowych,
  - 14) opracowanie świadectw charakterystyki energetycznej wybudowanych budynków,
  - 15) dokumentację powykonawczą ze wszystkimi zamianami dokonanymi w toku budowy.
6. Odbiór końcowy jest przeprowadzany komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego, w tym Inspektora Nadzoru i upoważnionych przedstawicieli Wykonawcy. W uzasadnionych przypadkach komisja może zaprosić do współpracy rzeczoznawców lub specjalistów branżowych.
  7. O terminie odbioru Wykonawca ma obowiązek poinformowania Podwykonawców, przy udziale, których wykonał przedmiot Umowy. Przystąpienie do odbioru końcowego następuje w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia zgłoszenia robót do odbioru wpisem do Dziennika budowy.
  8. Jeżeli w toku czynności odbioru końcowego zostanie stwierdzone, że roboty budowlane będące jego przedmiotem nie są gotowe do odbioru z powodu ich niezakończenia, z powodu wystąpienia istotnych wad uniemożliwiających korzystanie z przedmiotu umowy, lub z powodu nieprzeprowadzenia wymaganych prób i sprawdzeń, Zamawiający może przerwać czynność odbioru końcowego. W takiej sytuacji, w przypadku, gdy w chwili przerwania przez Zamawiającego odbioru końcowego z przyczyn wskazanych w poprzednim zdaniu, upłynął już termin na realizację zamówienia, Zamawiający upoważniony będzie do naliczania kar umownych na podstawie § 14 ust. 1 pkt 1 lit. a niniejszej umowy naliczanych do momentu faktycznego dnia zakończenia robót i zgłoszenia gotowości do odbioru końcowego.
  9. Komisja sporządza protokół odbioru końcowego robót. Podpisany protokół odbioru końcowego robót jest podstawą do dokonania końcowych rozliczeń stron umowy.
  10. W przypadku stwierdzenia w toku odbioru nieistotnych wad/usterek przedmiotu umowy, strony uzgadniają w treści protokołu termin i sposób usunięcia wad/usterek. Jeżeli Wykonawca nie usunie wad w terminie lub w sposób ustalony w protokole odbioru końcowego, Zamawiający upoważniony jest do naliczania kar umownych, oraz po uprzednim powiadomieniu Wykonawcy, jest uprawniony do zlecenia usunięcia wad podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy.
  11. Za dzień faktycznego odbioru końcowego uznaje się dzień podpisania przez upoważnionych przedstawicieli stron umowy protokołu odbioru końcowego robót.
  12. Przeglądy gwarancyjne przeprowadzane są na 30 dni przed upływem okresu rękojmi i gwarancji jakości. Przeglądy gwarancyjne przeprowadzane są komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcy. Nieobecność Wykonawcy nie wstrzymuje przeprowadzenia przeglądu, a Zamawiający jest wówczas zobowiązany przesłać Wykonawcy protokół przeglądu gwarancyjnego wraz z wezwaniem do usunięcia stwierdzonych wad/usterek gwarancyjnych w określonym przez Zamawiającego terminie.
  13. Przeglądy gwarancyjne polegają na ocenie robót związanych z usunięciem wad/usterek ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji jakości.
  14. Jeżeli Wykonawca nie usunie wad/usterek ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji jakości w określonym przez Zamawiającego terminie, uwzględniającym możliwości techniczne lub technologiczne dotyczące usunięcia wady/ustereki, Zamawiający, po uprzednim zawiadomieniu Wykonawcy, jest uprawniony do zlecenia usunięcia wad/usterek podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy.
  15. Po usunięciu przez Wykonawcę wad/usterek ujawnionych podczas przeglądów gwarancyjnych, Wykonawca zgłasza Zamawiającemu gotowość dokonania odbiorów gwarancyjnych. Odbiory gwarancyjne będą przeprowadzane w okresie gwarancji jakości i w okresie rękojmi, w ciągu 15 dni przed upływem okresu gwarancji jakości i okresu rękojmi, w celu oceny robót związanych z usunięciem wad ujawnionych w okresie gwarancji i rękojmi.
  16. Odbiór gwarancyjny będzie dokonywany komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego, w tym Inspektora Nadzoru i upoważnionych przedstawicieli Wykonawcy.
  17. Odbiór gwarancyjny potwierdzany jest protokołem odbioru usunięcia wad/usterek, sporządzanym po usunięciu wszystkich wad/usterek ujawnionych w okresie rękojmi i gwarancji. Odbioru ostatecznego dokonuje się po upływie okresu rękojmi i gwarancji jakości.
  18. Odbiór ostateczny służy potwierdzeniu usunięcia wszystkich wad/usterek ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji jakości, w celu potwierdzenia usunięcia tych wad i potwierdzenia wypełnienia przez Wykonawcę wszystkich obowiązków wynikających z umowy.
  19. Z odbioru ostatecznego sporządza się protokół odbioru ostatecznego

20. Odbioru ostatecznego należy dokonać nie później niż w przeddzień upływu okresu rękojmi i gwarancji. Jeżeli podczas odbioru ostatecznego okaże się, że nie zostały usunięte wszystkie wady/usterki, co skutkuje niemożliwością użytkowania obiektu, którego dotyczą roboty budowlane stanowiące przedmiot umowy, Zamawiający przerywa odbiór ostateczny zaś Wykonawca jest zobowiązany przedłużyć odpowiednio okres gwarancji (i ewentualnie zabezpieczenia należytego wykonania umowy o okres przedłużenia gwarancji). Zamawiający wyznacza termin odbioru ostatecznego, do upływu którego Wykonawca jest zobowiązany usunąć wady/usterki.

§ 9

Wynagrodzenie i płatności

1. **Wynagrodzenie ryczałtowe** za realizację przedmiotu niniejszej umowy wynosi ..... zł netto plus podatek VAT 23%- ..... zł, tj. łącznie ..... **zł brutto** (słownie: ..... zł).
2. Określona w ust. 1 kwota wynagrodzenia ryczałtowego stanowi zapłatę za całość robót w celu osiągnięcia oczekiwanego przez Zamawiającego rezultatu. Różnice pomiędzy przyjętymi przez Wykonawcę w ofercie ilościami, cenami i przewidywanymi elementami, a faktycznymi ilościami, cenami i koniecznymi do wykonania elementami stanowią ryzyko Wykonawcy i obciążają go w całości. Strony nie przewidują możliwości przekroczenia wartości umowy przez Wykonawcę, co wynika z istoty ryczału, z zastrzeżeniem art. 632 § 1 i 2 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.).
3. Zapis ust. 2 nie ma zastosowania w przypadku sporządzenia protokołu konieczności robót zamiennych uzgodnionego i podpisanego przez strony umowy. W takim przypadku kwota określona w ust. 1 niniejszego paragrafu może być podwyższona lub obniżona tylko i wyłącznie o wartość wynikającą z protokołu konieczności wykonania robót zamiennych.
4. Rozliczenie przedmiotu umowy będzie się odbywało:
  - 1) fakturami częściowymi za wykonane i odebrane roboty budowlane ujęte w harmonogramie rzeczowo-finansowym robót,
  - 2) fakturą końcową.
5. Faktury częściowe za wykonane i odebrane roboty budowlane w roku 2016 nie mogą przekroczyć kwoty 800.000,00 zł brutto, w roku 2017 nie mogą przekroczyć kwoty 12.000.000,00 zł brutto.
6. Faktury częściowe wystawiane będą po wykonaniu i odebraniu przez Inspektora Nadzoru z udziałem przedstawiciela Zamawiającego robót określonych w harmonogramie rzeczowo-finansowym.
7. Faktury, o których mowa w ust. 4 pkt 1, regulowane będą w terminie 30 dni od dnia ich dostarczenia Zamawiającemu wraz z załączonymi protokołami odbioru częściowego wykonanych robót budowlanych potwierdzonych przez Inspektora Nadzoru i przedstawiciela Zamawiającego.
8. Ostateczne rozliczenie za wykonany przedmiot umowy nastąpi w oparciu o fakturę końcową wystawioną na podstawie podpisanego bez zastrzeżeń protokołu odbioru końcowego robót, płatną w terminie 30 dni od dnia złożenia jej w siedzibie Zamawiającego, z zastrzeżeniem ustępów poniższych.
9. W przypadku stwierdzenia wad/usterek, o których mowa w § 8 niniejszej umowy, zapłata ostatniej części wynagrodzenia nastąpi w oparciu o fakturę końcową wystawioną na podstawie protokołu odbioru końcowego robót, zawierającego potwierdzenie usunięcia usterek, w terminie 30 dni od dnia złożenia jej w siedzibie Zamawiającego.
10. Wartość faktury końcowej nie będzie niższa niż 10% wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1.
11. Zapłata poszczególnych części wynagrodzenia będzie następowała przelewem z konta Zamawiającego na rachunek Wykonawcy podany na fakturach.
12. Spełnienie świadczenia przez Zamawiającego następuje w dniu obciążenia rachunku Zamawiającego.
13. W przypadku wystąpienia podwykonawcy Wykonawca zobowiązany jest dołączyć do faktury:
  - 1) protokół odbioru wykonanych robót potwierdzony przez przedstawiciela Zamawiającego, w którym będą wyszczególnione wydzielone elementy robót budowlanych wykonane przez Podwykonawców i dalszych Podwykonawców lub do którego będą załączone protokoły odbioru robót wykonanych przez Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców,
  - 2) kopie faktur VAT lub rachunków wystawionych przez zaakceptowanych przez Zamawiającego Podwykonawców i dalszych Podwykonawców za wykonane przez nich roboty, dostawy i usługi,
  - 3) kopie przelewów bankowych potwierdzających płatności dokonane przez Wykonawcę na rzecz Podwykonawców i dalszych Podwykonawców,

- 4) oświadczenia Podwykonawców/dalszych Podwykonawców o pełnym zafakturowaniu przez nich zakresu robót wykonanych zgodnie z Umowami o podwykonawstwo oraz dowody, że wszystkie zobowiązania wobec podwykonawców lub dalszych podwykonawców zostały uregulowane. Zapłata całości wynagrodzenia należnego Wykonawcy będzie możliwa jedynie po udokumentowaniu przez Wykonawcę braku jakichkolwiek zobowiązań względem wszystkich podwykonawców i/lub dalszych podwykonawców.
14. Jeżeli Wykonawca nie przedstawi wraz z fakturą VAT lub rachunkiem dokumentów, o których mowa w ust. 13, Zamawiający jest uprawniony do wstrzymania wypłaty należnego Wykonawcy wynagrodzenia do czasu przedłożenia przez Wykonawcę stosownych dokumentów. Wstrzymanie przez Zamawiającego zapłaty do czasu wypełnienia przez Wykonawcę wymagań, o których mowa w ust. 13 nie skutkuje nie dotrzymaniem przez Zamawiającego terminu płatności i nie uprawnia Wykonawcy do żądania odsetek.
  15. Zamawiający jest uprawniony do żądania i uzyskania od Wykonawcy niezwłocznie wyjaśnień w przypadku wątpliwości dotyczących dokumentów składanych wraz z fakturą/ rachunkiem.
  16. Jeżeli w terminie określonym w zaakceptowanej przez Zamawiającego Umowie o podwykonawstwo, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca nie zapłaci wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca może zwrócić się z żądaniem zapłaty należnego wynagrodzenia bezpośrednio do Zamawiającego.
  17. Zamawiający niezwłocznie po zgłoszeniu żądania dokonania płatności bezpośredniej zawiadomi Wykonawcę o żądaniu Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy oraz wezwie Wykonawcę do zgłoszenia pisemnych uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, w terminie nie krótszym niż 7 dni od dnia doręczenia Wykonawcy wezwania.
  18. Wykonawca przekazuje Zamawiającemu pisemne uwagi co do zasadności żądania bezpośredniej zapłaty dla Podwykonawcy/ dalszego Podwykonawcy: zawierające szczegółowe uzasadnienie zajętego stanowiska co do zakresu i charakteru robót budowlanych, dostaw i usług realizowanych przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, prawidłowości ich wykonania, oraz co do wypełnienia przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę postanowień Umowy o podwykonawstwo w zakresie mającym wpływ na wymagalność roszczenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, a także co do innych okoliczności mających wpływ na tę wymagalność.
  19. W przypadku zgłoszenia przez Wykonawcę uwag, o których mowa w ust. 17 podważających zasadność bezpośredniej zapłaty, Zamawiający może:
    - 1) nie dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy / dalszemu Podwykonawcy, jeżeli Wykonawca wykaże niezasadność takiej zapłaty lub
    - 2) dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, jeżeli Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca wykaże zasadność takiej zapłaty,
    - 3) złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w przypadku zaistnienia zasadniczej wątpliwości co do wysokości kwoty należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy.
  20. Zamawiający jest uprawniony do odstąpienia od dokonania bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy i do wypłaty Wykonawcy należnego wynagrodzenia, jeżeli Wykonawca zgłosi uwagi, o których mowa w ust. 18 i wykaże niezasadność takiej płatności, lub jeżeli Wykonawca nie zgłosi uwag o których mowa w ust. 18, a Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca nie wykażą zasadności takiej płatności.
  21. Zamawiający jest zobowiązany zapłacić Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy należne wynagrodzenie, jeżeli:
    - 1) Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca udokumentuje jego zasadność, a Wykonawca nie złoży w trybie określonym w ust. 17 uwag wykazujących niezasadność bezpośredniej zapłaty.
    - 2) jeżeli Wykonawca zgłosi uwagi, o których mowa w ust. 18 i potwierdzi zasadność takiej płatności.
  22. Podstawą płatności bezpośredniej dokonywanej przez Zamawiającego na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy będzie kopia faktury VAT lub rachunku Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, potwierdzona za zgodność z oryginałem przez Wykonawcę lub Podwykonawcę, przedstawiona Zamawiającemu wraz z potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopią protokołu odbioru przez Wykonawcę lub Podwykonawcę robót budowlanych, lub potwierdzeniem odbioru dostaw lub usług.
  23. Bezpośrednia płatność dokonywana przez Zamawiającego na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy będzie obejmować wyłącznie należne Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy wynagrodzenie, bez odsetek należnych Podwykonawcy lub dalszemu

Podwykonawcy z tytułu opóźnienia w zapłacie należnego wynagrodzenia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę i będzie dotyczyć wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez Zamawiającego Umowy o podwykonawstwo robót budowlanych lub Umowy o podwykonawstwo w zakresie dostaw lub usług.

24. Odpowiedzialność Zamawiającego wobec Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy z tytułu płatności bezpośrednich jest ograniczona wyłącznie do wysokości kwoty należności wynikającej z niniejszej Umowy. W przypadku różnic w cenach za wykonane roboty pomiędzy cenami określonymi Umową o podwykonawstwo a cenami określonymi Umową Zamawiający uzna i wypłaci Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy na podstawie wystawionej przez niego faktury VAT lub rachunku wyłącznie kwotą należną na podstawie cen określonych niniejszą Umową.
25. Zamawiający dokona bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w terminie 15 dni od dnia pisemnego potwierdzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy przez Zamawiającego uznania płatności bezpośredniej za uzasadnioną.
26. Kwota należna Podwykonawcy/ dalszemu Podwykonawcy zostanie uiszczona przez Zamawiającego w złotych polskich.
27. Zamawiający może złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w przypadku zasadniczych wątpliwości co do wysokości należnej zapłaty lub co do podmiotu, któremu płatność należy się, co uznaje się za równoznaczne z wykonaniem w zakresie objętym zdeponowaną kwotą zobowiązania Zamawiającego względem Wykonawcy.
28. Dokonanie bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy lub ważne złożenie kwoty potrzebnej na pokrycie wynagrodzenia z tytułu bezpośredniej płatności do depozytu sądowego, skutkuje umorzeniem wierzytelności przysługującej Wykonawcy od Zamawiającego z tytułu wynagrodzenia do wysokości kwoty odpowiadającej dokonanej płatności.
29. Równowartość kwoty zapłaconej Podwykonawcy/ dalszemu Podwykonawcy lub skierowanej do depozytu sądowego Zamawiający potrąca z wynagrodzenia należnego Wykonawcy.
30. Na wniosek Zamawiającego na każdym etapie realizacji przedmiotu zamówienia Wykonawca bezzwłocznie dostarczy Zamawiającemu szczegółowe informacje dotyczące zakresu prac powierzonych Podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom oraz dotyczące osiągniętego w dacie przygotowania takiej informacji etapu prac, faktur dotychczas przez nich wystawionych oraz udokumentowanego podsumowania płatności dokonanych na ich rzecz do daty sporządzenia takiej informacji.
31. Do faktury końcowej za wykonanie przedmiotu Umowy, Wykonawca dołączy dodatkowo oświadczenia Podwykonawców o pełnym zafakturowaniu przez nich zakresu robót wykonanych zgodnie z Umowami o podwykonawstwo.

§ 10

Zabezpieczenie należytego wykonania umowy

1. Wykonawca wniósł przed podpisaniem umowy zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 10% ceny całkowitej podanej w ofercie, co stanowi kwotę ..... złotych (słownie: .....).
2. Zabezpieczenie zostało wniesione w formie: .....
3. **W przypadku wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie innej niż gotówka Wykonawca przedstawi dokument potwierdzający udzielenie zabezpieczenia należytego wykonania umowy zawierający klauzulę o nieodwołalności oraz zapewnia bezwarunkową wypłatę przez Gwaranta (Poręczyciela) na pierwsze żądanie Zamawiającego kwoty zabezpieczenia, w wysokości wskazanej w żądaniu. Treść poręczenia/gwarancji nie zawiera warunków ograniczających zaspokojenie z poręczenia/gwarancji wierzytelności np. wyłączenie z zaspokojenia kar umownych i odsetek, gwarantowanie zapłaty jedynie bezspornych należności, ograniczenie zaspokojenia z gwarancji jedynie do kar umownych, itp.**
4. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić, aby zabezpieczenie należytego wykonania umowy zachowało moc wiążącą w okresie wykonywania Umowy oraz w okresie rękojmi za wady fizyczne. Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego informowania Zamawiającego o faktycznych lub prawnych okolicznościach, które mają lub mogą mieć wpływ na moc wiążącą zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz na możliwość i zakres wykonywania przez Zamawiającego praw wynikających z zabezpieczenia.
5. Kwota w wysokości ..... zł (słownie: .....) stanowiąca 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zostanie zwrócona/zwolniona w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez Zamawiającego za należycie wykonane.

6. Kwota pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady fizyczne, wynosząca 30% wartości Zabezpieczenia należytego wykonania umowy, tj. .... (słownie: .....), zostanie zwrócona/zwolniona nie później niż w 15 dniu po upływie tego okresu.
7. W trakcie realizacji Umowy Wykonawca może dokonać zmiany formy Zabezpieczenia należytego wykonania umowy na jedną lub kilka form, o których mowa w przepisach ustawy Prawo Zamówień Publicznych, pod warunkiem, że zmiana formy Zabezpieczenia zostanie dokonana z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia i bez zmniejszenia jego wysokości.
8. Jeżeli okres ważności zabezpieczenia należytego wykonania umowy jest krótszy niż wymagany okres jego ważności, Wykonawca jest zobowiązany ustanowić nowe zabezpieczenie należytego wykonania umowy nie później niż na 30 dni przed wygaśnięciem ważności dotychczasowego zabezpieczenia.
9. Jeżeli Wykonawca w terminie określonym w ust. 8 nie przedłoży Zamawiającemu nowego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, Zamawiający będzie uprawniony do zrealizowania dotychczasowego zabezpieczenia w trybie wypłaty całej kwoty, na jaką w dacie wystąpienia z roszczeniem opiewać będzie dotychczasowe zabezpieczenie.
10. Zamawiający zwróci Wykonawcy środki pieniężne otrzymane z tytułu realizacji zabezpieczenia należytego wykonania umowy po przedstawieniu przez Wykonawcę nowego zabezpieczenia albo w terminie zwrotu danej części Zabezpieczenia.
11. W sytuacji, gdy wskutek okoliczności, o których mowa w § 17 niniejszej umowy wystąpi konieczność przedłużenia terminu realizacji zamówienia w stosunku do terminu przedstawionego w ofercie przetargowej, wykonawca przed podpisaniem aneksu lub najpóźniej w dniu jego podpisywania, zobowiązany jest do przedłużenia terminu ważności wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy albo, jeśli nie jest to możliwe, do wniesienia nowego zabezpieczenia na okres wynikający z aneksu do umowy.

§ 11

Rękojmia i Gwarancja

1. Strony postanawiają, iż odpowiedzialność Wykonawcy z tytułu rękojmi za wady robót budowlanych wynosi ..... miesięcy (*min. 60 miesięcy wartość zostanie wpisana po złożeniu ofert*) licząc od dnia podpisania bez zastrzeżeń protokołu odbioru końcowego robót na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.
2. Strony umowy postanawiają, że odpowiedzialność wykonawcy z tytułu rękojmi zostanie rozszerzona przez udzielenie ..... miesięcznej gwarancji jakości na roboty budowlane (*min. 60 miesięcy wartość zostanie wpisana po złożeniu ofert*), licząc od dnia odbioru końcowego całego przedmiotu umowy.
3. Strony postanawiają, iż odpowiedzialność Wykonawcy z tytułu rękojmi za wady urządzeń, akcesoriów i innego sprzętu wynosi 24 miesiące licząc od dnia podpisania bez zastrzeżeń protokołu odbioru końcowego robót na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.
4. Strony umowy postanawiają, że odpowiedzialność wykonawcy z tytułu rękojmi zostanie rozszerzona przez udzielenie 24 miesięcznej gwarancji jakości na urządzenia, akcesoria i inny sprzęt, licząc od dnia odbioru końcowego całego przedmiotu umowy, z wyjątkiem przedmiotów, na które ich producenci udzielili dłuższego okresu gwarancji niż określony wyżej – według gwarancji producenta, z zastrzeżeniem maksymalnego okresu – w przypadku oferowania przez producenta opcjonalnych okresów gwarancji.
5. W przypadku stwierdzenia wad/usterek przy odbiorze okres gwarancji liczony jest od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego robót zawierającego potwierdzenie usunięcia wad/usterek, zaś w stosunku do elementu (części) robót, w której to ujawniono i usunięto wadę/usterkę w okresie gwarancyjnym – termin gwarancji będzie liczony od nowa.
6. Dokumenty gwarancyjne wykonawca zobowiązany jest dostarczyć w dacie odbioru końcowego, jako załącznik do protokołu.
7. Gwarancja obejmuje:
  - 1) przeglądy gwarancyjne zapewniające bezusterkową eksploatację w okresach udzielonej gwarancji (zgodnie z zaleceniami producenta),
  - 2) regularną konserwację oraz przeglądy techniczne na podstawie zaleceń producentów poszczególnych urządzeń,
  - 3) usuwanie wszelkich wad i usterek tkwiących w przedmiocie rzeczy w momencie sprzedaży, jak i powstałych w okresie gwarancji,

- 4) ponoszenie przez Wykonawcę kosztów przeglądów gwarancyjnych oraz kosztów materiałów eksploatacyjnych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania zamontowanych urządzeń (rzeczy) w okresie gwarancji.
8. Nie podlegają uprawnieniom z tytułu gwarancji wady i usterki powstałe wskutek:
- 1) działania siły wyższej albo wyłącznie z winy użytkownika lub osoby trzeciej, za którą wykonawca nie ponosi odpowiedzialności,
  - 2) normalnego zużycia wybudowanych obiektów lub jego części.
9. Zasady eksploatacji i konserwacji obiektu i urządzeń zostaną określone w przekazanej przez wykonawcę „Instrukcji użytkownika i eksploatacji obiektu” wraz z wykazem wbudowanych urządzeń, które wymagają przeglądów serwisowych.
10. Instrukcja użytkownika i eksploatacji obiektu jest zbiorem szczegółowo opracowanych instrukcji użytkownika i eksploatacji dla wszystkich elementów objętych gwarancją.
11. Zasady eksploatacji i konserwacji ujęte w instrukcjach użytkownika i eksploatacji mogą wynikać tylko z przepisów prawa lub zasad prawidłowej gospodarki. W szczególności zasady te nie mogą się różnić na niekorzyść zamawiającego od zasad określonych przez producentów elementów podlegających gwarancji.
12. Wykonawca zobowiązuje się do usunięcia zgłoszonych pisemnie przez użytkownika wad i usterek w terminie 14 dni kalendarzowych, a wad szczególnie uciążliwych, w tym awarii urządzeń i instalacji – w ciągu 48 godzin. W przypadku zgody Zamawiającego termin na usunięcie wad i usterek może zostać wyznaczony na dłuższy niż określone w tym paragrafie. W takim przypadku termin na usunięcie wad i usterek zostanie określony przez Zamawiającego w zgłoszeniu wad/usterek.
13. Jeżeli usunięcie wady lub usterki ze względów technicznych nie jest możliwe w terminach określonych w ust. 12, Wykonawca jest zobowiązany powiadomić o tym pisemnie zamawiającego. Zamawiający wyznaczy inny termin, z uwzględnieniem możliwości technologicznych i sztuki budowlanej. Niedotrzymanie przez wykonawcę wyznaczonego terminu będzie zakwalifikowane jako odmowa usunięcia wady lub usterki.
14. W przypadku odmowy usunięcia wad lub usterek ze strony wykonawcy lub nie wywiązywania się z terminów, o których mowa w ust. 12-13, Zamawiający zleci usunięcie tych wad lub usterek innemu podmiotowi, obciążając kosztami wykonawcę lub potrącając te koszty z kwoty zabezpieczenia należytego wykonania umowy.
15. Na okoliczność usunięcia wad lub usterek spisuje się protokół z udziałem przedstawicieli wykonawcy i zamawiającego. Niestawiennictwo przedstawiciela Wykonawcy nie wstrzymuje czynności spisania protokołu.
16. Stwierdzenie usunięcia wad powinno nastąpić nie później niż w ciągu 7 dni od daty zawiadomienia zamawiającego przez wykonawcę o dokonaniu naprawy.
17. Jeżeli wada lub usterka elementu o dłuższym okresie gwarancji spowodowała uszkodzenie elementu, dla którego okres gwarancji już upłynął, wykonawca zobowiązuje się do nieodpłatnego usunięcia wad lub usterek w obu elementach.
18. W razie stwierdzenia przez Zamawiającego wad lub usterek, okres gwarancyjny zostanie wydłużony o okres pomiędzy datą zawiadomienia wykonawcy o stwierdzeniu wad lub usterek a datą ich usunięcia.
19. Zgłoszenie wad przedmiotu umowy będzie następowało w formie pisemnej, faksem lub pocztą elektroniczną. W tym celu Wykonawca wskazuje nr faksu ..... oraz adres e - mail ..... dostępny co najmniej w godzinach 08.00- 15.00. Zgłoszenia przesłane po godzinach pracy Wykonawcy traktowane będą jak wysłane w najbliższym dniu roboczym o godzinie rozpoczęcia pracy Wykonawcy .
20. Wykonawca w ramach gwarancji zobowiązany jest do dokonywania serwisu zamontowanych urządzeń na zasadach określonych przez producenta urządzenia przez okres trwania gwarancji.

§ 12

Ubezpieczenie

1. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie przedmiotu umowy na zasadach określonych przepisami KC.
2. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone osobom trzecim na terenie budowy lub w związku z wykonywaniem robót, chyba że wyłącznie odpowiedzialna za ich powstanie jest osoba trzecia, za którą Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności.
3. Wykonawca jest zobowiązany do zwolnienia Zamawiającego z odpowiedzialności wobec osób trzecich za szkody i inne zdarzenia powstałe w związku z wykonywaniem robót, o ile ponosi za nie odpowiedzialność według przepisów KC, w szczególności w wyniku naruszenia przez Wykonawcę umowy lub obowiązujących przepisów, chyba że wyłącznie odpowiedzialnym za powstałe zdarzenia jest Zamawiający.

4. Wykonawca zobowiązuje się zawarcia umowy ubezpieczenia od wszelkiego ryzyka i odpowiedzialności związanej z realizacją Umowy oraz do terminowego opłacania należnych składek ubezpieczeniowych, minimum w następującym zakresie:
  - 1) od odpowiedzialności cywilnej Wykonawcy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej obejmujące swym zakresem co najmniej szkody poniesione przez osoby trzecie w wyniku śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia (szkoda osobowa) lub w wyniku utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia własnego lub osób trzecich, a także szkody spowodowane błędami (szkoda rzeczowa), powstałe w związku z wykonywaniem robót budowlanych i innych prac objętych przedmiotem Umowy,
  - 2) od wszystkich ryzyk budowlanych na sumę ubezpieczenia w kwocie równej sumie wynagrodzenia określonego w § 9 ust. 1.
5. Ubezpieczenie, o którym mowa w ust. 4 winno obejmować okres budowy, będącej przedmiotem niniejszej umowy, do czasu bezusterkowego odbioru końcowego robót z możliwością przedłużenia w sytuacji wystąpienia wad i usterek stwierdzonych podczas odbioru końcowego w przedmiocie umowy.
6. Umowy ubezpieczenia, o których mowa w ust. 4 muszą zapewniać wypłatę odszkodowania płatnego w złotych polskich, bez ograniczeń.
7. Koszt umowy, lub umów, o których mowa w ust. 4, w szczególności składki ubezpieczeniowe, pokrywa w całości Wykonawca.
8. Wykonawca przedłoży Zamawiającemu dokumenty potwierdzające zawarcie umowy ubezpieczenia, w tym w szczególności kopię umowy i polisy ubezpieczenia, nie później niż do dnia przekazania terenu budowy. W przypadku uchybienia przedmiotowemu obowiązkowi Zamawiający ma prawo wstrzymać się z przekazaniem terenu budowy do czasu ich przedłożenia, co nie powoduje wstrzymania biegu terminów umownych w zakresie wykonania umowy przez Wykonawcę.
9. Wykonawca na obowiązek przedkładania Zamawiającemu zaktualizowanej polisy w przypadku dokonania zmian w treści polisy.

§ 13

Odstąpienie od umowy

1. Zamawiający jest uprawniony do odstąpienia od umowy, jeżeli Wykonawca:
  - 1) wykonuje roboty niezgodnie z umową, powodując ich wadliwość i nie dokona ich naprawy, pomimo pisemnego powiadomienia Zamawiającego określającego ich rodzaj i wyznaczającego odpowiedni termin do ich usunięcia;
  - 2) bez uzasadnionej przyczyny przerwał wykonywanie robót na okres dłuższy niż 20 dni i pomimo dodatkowego pisemnego wezwania Zamawiającego nie podjął ich w okresie 10 dni od dodatkowego wezwania,
  - 3) pozostaje w zwłoce tak dalece z realizacją robót, że wątpliwym będzie dochowanie Terminu zakończenia robót,
  - 4) podzleca całość robót lub dokonuje cesji praw wynikających z umowy, jej części lub wynikającej z niej wierzytelności bez zgody Zamawiającego wyrażonej na piśmie,
  - 5) jeżeli suma kar umownych za zwłokę, należnych od Wykonawcy przekroczy 30 % Ceny ofertowej brutto;
  - 6) w razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, Zamawiający może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach; w tym przypadku Wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części Umowy,
  - 7) zostanie wydany nakaz zajęcia całego majątku Wykonawcy,
  - 8) nie rozpoczął realizacji przedmiotu umowy bez uzasadnionych przyczyn oraz nie kontynuuje ich pomimo wezwania przez Zamawiającego złożonego na piśmie w okresie 10 dni od dodatkowego wezwania, z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.
  - 9) w razie konieczności:
    - a) 2 - krotnego dokonywania bezpośredniej zapłaty przez Zamawiającego Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy, lub
    - b) dokonania bezpośrednich zapłat na sumę większą niż 5 % wartości umowy, Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy, którzy zawarli zaakceptowane przez Zamawiającego umowy o Podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane lub którzy zawarli przedłożone Zamawiającemu umowy o Podwykonawstwo, których przedmiotem są dostawy lub usługi.

2. Wykonawca udziela rękojmi i gwarancji jakości w zakresie określonym w Umowie na część zobowiązania wykonaną przed odstąpieniem od umowy.
3. Odstąpienie od umowy następuje listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub pismem złożonym w siedzibie Wykonawcy za pokwitowaniem, z chwilą otrzymania oświadczenia o odstąpieniu przez Wykonawcę.
4. Wykonawca będzie uprawniony do odstąpienia od umowy, jeżeli:
  - 1) zwłoka Zamawiającego w przekazaniu Dokumentacji Projektowej lub terenu budowy przekracza 60 dni;
  - 2) zwłoka Zamawiającego w podpisaniu Protokołu odbioru przekracza 30 dni;
  - 3) Wykonawca nie otrzyma kwoty należnej według Protokołu odbioru i załączonego do niego zestawienia wartości wykonanych robót w terminie 30 dni od upływu terminu płatności, z wyjątkiem uzasadnionych potrąceń w szczególności z tytułu roszczeń Zamawiającego lub kar umownych;
  - 4) na skutek polecenia Zamawiającego (bez szczególnego powodu) przerwa lub opóźnienie w wykonywaniu robót trwa dłużej niż 60 dni;
5. Wykonawca może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o przyczynie odstąpienia oraz po bezskutecznym upływie terminu dodatkowego wyznaczonego w wezwaniu Zamawiającemu do spełnienia zobowiązania.
6. Odstąpienie od umowy następuje listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub pismem złożonym w siedzibie Zamawiającego za pokwitowaniem, z chwilą otrzymania oświadczenia o odstąpieniu przez Zamawiającego.
7. W przypadku odstąpienia od umowy przez jedną ze Stron, Wykonawca ma obowiązek:
  - 1) natychmiast wstrzymać wykonywanie robót, poza mającymi na celu ochronę życia i własności, i zabezpieczyć przerwane roboty w zakresie obustronnie uzgodnionym oraz zabezpieczyć Teren budowy i opuścić go najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego,
  - 2) przekazać znajdujące się w jego posiadaniu dokumenty, w tym należące do Zamawiającego, urządzenia, Materiały i inne prace, za które Wykonawca otrzymał płatność oraz inną, sporządzoną przez niego lub na jego rzecz, dokumentację projektową, najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego.
8. W terminie 14 dni od daty odstąpienia od Umowy, Wykonawca zgłosi Zamawiającemu gotowość do odbioru robót przerwanych oraz robót zabezpieczających. W przypadku nie zgłoszenia w tym terminie gotowości do odbioru, Zamawiający ma prawo przeprowadzić odbiór jednostronny.
9. Wykonawca niezwłocznie, a najpóźniej w terminie do 20 dni od dnia zawiadomienia o odstąpieniu od umowy z przyczyn niezależnych od Wykonawcy, usunie z terenu budowy urządzenia Zaplecza budowy przez niego dostarczone lub wniesione Materiały i urządzenia, niestanowiące własności Zamawiającego lub ustali zasady przekazania tego majątku Zamawiającemu.
10. W przypadku odstąpienia od umowy przez jedną ze stron, Zamawiający zobowiązany jest do dokonania odbioru robót przerwanych i zabezpieczających oraz przejęcia od Wykonawcy pod swój dozór terenu budowy.
11. Zamawiający jest uprawniony do skorzystania z dokumentów sporządzonych przez lub na rzecz Wykonawcy w związku z wykonywaniem przez Wykonawcę przedmiotu umowy.
12. Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zorganizować usunięcie sprzętu i robót na swoje ryzyko i koszt.
13. Wykonawca ma obowiązek zastosowania się do zawartych w oświadczeniu o odstąpieniu poleceń Zamawiającego dotyczących ochrony własności lub bezpieczeństwa robót.
14. W terminie 14 dni od daty odstąpienia od umowy, Wykonawca przy udziale Zamawiającego, sporządzi szczegółowy protokół odbioru robót przerwanych i robót zabezpieczających według stanu na dzień odstąpienia, który stanowi podstawę do wystawienia przez Wykonawcę faktury, Wykonawca zobowiązany jest do dokonania i dostarczenia Zamawiającemu inwentaryzacji robót według stanu na dzień odstąpienia.
15. Wykonawca sporządzi wykaz materiałów, konstrukcji lub urządzeń, które nie mogą być wykorzystane przez niego do realizacji innych robót nieobjętych umową, jeżeli odstąpienie nastąpiło z przyczyn niezależnych od Wykonawcy w celu zwrotu kosztów ich nabycia.
16. Szczegółowy protokół robót odbioru robót przerwanych i robót zabezpieczających w toku, inwentaryzacja robót i wykaz tych materiałów, konstrukcji lub urządzeń, stanowią podstawę do wystawienia przez Wykonawcę odpowiedniej faktury.
17. Zamawiający zapłaci Wykonawcy wynagrodzenie za roboty wykonane do dnia odstąpienia, pomniejszone o roszczenia Zamawiającego z tytułu kar umownych oraz ewentualne roszczenia o

obniżenie ceny na podstawie rękojmi i gwarancji lub inne roszczenia odszkodowawcze oraz pokryje koszty za zakupione materiały i urządzenia nie nadające się do wbudowania w inny obiekt.

18. Koszty dodatkowe poniesione na zabezpieczenie robót i terenu budowy oraz wszelkie inne uzasadnione koszty związane z odstąpieniem od umowy ponosi strona, która spowodowała odstąpienie od Umowy.

§ 14

Kary umowne

1. Strony ustalają kary umowne w następujących przypadkach i wysokościach:

- 1) Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną z tytułu:
  - a) zwłoki w stosunku do uzgodnionego umową terminu zakończenia robót w wysokości 10.000 zł za każdy rozpoczęty dzień zwłoki, jaki upłynie pomiędzy terminem zakończenia robót a faktycznym dniem zakończenia robót,
  - b) zwłoki w usunięciu wad/usterek stwierdzonych podczas odbioru końcowego robót w wysokości 5.000 zł za każdy rozpoczęty dzień zwłoki liczony od upływu terminu wyznaczonego na usunięcie wad/usterek,
  - c) za zwłokę w usunięciu wad/usterek w okresie rękojmi za wady i gwarancji jakości w wysokości 5.000 zł za każdy rozpoczęty dzień zwłoki liczony od upływu terminu wyznaczonego na usunięcie wad/usterek,
  - d) za odstąpienie od umowy przez Zamawiającego lub Wykonawcę z przyczyn, za które ponosi odpowiedzialność Wykonawca – w wysokości 5.000.000 zł. Zamawiający zachowuje w tym przypadku prawo do kar umownych należnych do dnia odstąpienia oraz do roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji odnośnie do prac dotychczas wykonanych,
  - e) za nieprzedłożenie do akceptacji projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany; potwierdzonego za zgodność z oryginałem odpisu Umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany albo brak wymaganej przez Zamawiającego zmiany Umowy o podwykonawstwo w zakresie terminu zapłaty, w wysokości 50.000 zł za każdy nie przedłożony do akceptacji projekt Umowy, lub jego zmianę, odpis Umowy lub jego zmianę,
  - f) za brak zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom – 10.000 zł za każde dokonanie przez Zamawiającego bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców,
  - g) za nieterminową zapłatę wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub Dalszym podwykonawcom, w wysokości 1.000 zł za rozpoczęty dzień zwłoki,
  - h) za brak dokonania wymaganej przez Zamawiającego zmiany Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi w zakresie terminu zapłaty we wskazanym przez Zamawiającego terminie, w wysokości 5.000 zł za każde naruszenie,
  - i) za dopuszczenie do wykonywania robót budowlanych objętych przedmiotem Umowy innego podmiotu niż Wykonawca lub zaakceptowany przez Zamawiającego Podwykonawca skierowany do ich wykonania zgodnie z zasadami określonymi Umową - w wysokości 10.000 zł,
  - j) za zawinione przerwanie realizacji robót z przyczyn obciążających Wykonawcę trwające powyżej 3 dni w wysokości 10.000 zł, za każdy rozpoczęty dzień przerwy w wykonywaniu robót,
  - k) w przypadku naruszenia zobowiązania do ubezpieczenia Wykonawcy i zapłacenia składek, a także do okazania Zamawiającemu dokumentów potwierdzających zawarcie umowy ubezpieczenia i opłacenia składek Zamawiający jest uprawniony do nałożenia kary umownej w wysokości 5.000 zł, za każde naruszenie,
  - l) w przypadku naruszenia zobowiązania do usuwania odpadów, Zamawiający jest uprawniony do nałożenia kary umownej w wysokości 500 zł za każde naruszenie,
  - m) w przypadku, gdy czynności zastrzeżone dla Kierownika budowy/robót, będzie wykonywała inna osoba niż zaakceptowana przez Zamawiającego - w wysokości 10.000 zł,
  - n) w przypadku rażącego naruszenia podstawowych obowiązków Wykonawcy, wynikających z Umowy, w szczególności naruszenia obowiązku uczestnictwa a w naradach koordynacyjnych, naruszenia zasad ochrony przeciwpożarowej, przepisów i zasad bezpieczeństwa, higieny pracy i ochrony zdrowia, Zamawiający jest uprawniony do nałożenia kary umownej w wysokości 500 zł za każde naruszenie stwierdzone wpisem do dziennika budowy. Kara umowna z tytułu zwłoki przysługuje za każdy rozpoczęty dzień zwłoki i jest wymagalna od dnia następnego po upływie terminu jej zapłaty.
- 2) Zamawiający zapłaci Wykonawcy kary umowne:
  - a) z tytułu odstąpienia od Umowy z przyczyn zawinionych przez Zamawiającego w wysokości 5.000.000 zł. Kara nie przysługuje w szczególności, jeżeli odstąpienie od Umowy nastąpi z

przyczyn, o których mowa w art. 145 ustawy Prawo zamówień publicznych, art. 645 kodeksu cywilnego. Zamawiający nie ponosi odpowiedzialności z tytułu kar umownych wobec Wykonawcy za odstąpienie od umowy z przyczyn wskazanych w § 13 ust. 1 niniejszej umowy.

- b) za nie przystąpienie przez Zamawiającego do odbiorów robót zgłoszonych do odbioru przez Wykonawcę w terminach określonych Umową w wysokości 500 zł za każdy rozpoczęty dzień zwłoki,
  - c) za każdy dzień zwłoki w zapłacie należności za prace będące przedmiotem Umowy zapłaci Wykonawcy odsetki ustawowe,
  - d) Zamawiający zapłaci Wykonawcy karę umowną za zwłokę w przekazaniu terenu budowy lub dokumentów koniecznych do wykonania Przedmiotu umowy w wysokości 10.000 zł za każdy dzień zwłoki.
2. Termin zapłaty kary umownej wynosi 14 dni od dnia wezwania.
  3. Należności z tytułu kar umownych Zamawiający ma prawo potrącić z wierzytelnościami wynikającymi z faktur wystawionych przez Wykonawcę. Wykonawca wyraża zgodę na potrącenie kar z sum należnych Wykonawcy.
  4. Zapłata kary przez Wykonawcę lub potrącenie przez Zamawiającego kwoty kary z płatności należnej Wykonawcy nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku ukończenia robót lub innych zobowiązań wynikających z Umowy.
  5. Wykonawca nie może odmówić usunięcia wad, bez względu na wysokość związanych z tym kosztów.
  6. W przypadku uzgodnienia zmiany terminów realizacji kara umowna będzie liczona od nowych terminów.
  7. Stronom przysługuje ponadto prawo dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych prawa cywilnego, jeżeli poniesiona szkoda przekroczy wysokość zastrzeżonych kar umownych.
  8. Wykonawca wyraża zgodę na potrącanie kar z sum należnych Wykonawcy.

§ 15

Roboty zamienne

1. Zamawiający dopuszcza możliwość wystąpienia w trakcie realizacji przedmiotu umowy konieczności wykonania robót zamiennych w stosunku do przewidzianych dokumentacją projektową, w sytuacji gdy wykonanie tych robót będzie niezbędne do prawidłowego, tj. zgodnego z zasadami wiedzy technicznej i obowiązującymi na dzień odbioru robót przepisami wykonania przedmiotu umowy.
2. Za roboty zamienne uważać się będzie roboty wykonywane z uwzględnieniem zmian rozwiązań materiałowo- konstrukcyjnych i technologicznych w stosunku do rozwiązań przyjętych w dokumentacji projektowej, których potrzeba wykonania wynikała z okoliczności, których nie można było przewidzieć w dniu zawarcia umowy.
3. Za roboty zamienne uważać się będzie także roboty wykonywane z uwzględnieniem zmian rozwiązań materiałowo - konstrukcyjnych i technologicznych w stosunku do rozwiązań przyjętych w dokumentacji projektowej - o ile są korzystne dla Zamawiającego, pod warunkiem, że są spowodowane w szczególności:
  - 1) podwyższeniem walorów techniczno- eksploatacyjnych,
  - 2) pojawieniem się na rynku materiałów lub urządzeń nowszej generacji pozwalających na zaoszczędzenie kosztów realizacji przedmiotu umowy lub obniżenie kosztów eksploatacji (np. materiałów eksploatacyjnych, serwisu itd.) wykonanego przedmiotu Umowy, lub umożliwiające uzyskanie lepszej jakości robót lub kosztów eksploatacji przedmiotu umowy
  - 3) pojawieniem się nowszej technologii wykonania zaprojektowanych robót pozwalającej na zaoszczędzenie czasu realizacji inwestycji lub kosztów wykonywanych prac, jak również kosztów eksploatacji wykonanego przedmiotu Umowy.
4. Podstawę wykonania robót zamiennych stanowić będzie wpis Inspektora Nadzoru do dziennika budowy dokonany na podstawie zatwierdzonego przez Zamawiającego „Protokołu konieczności (wykonania robót zamiennych)”, który powinien zawierać: zakres robót zamiennych, uzasadnienie konieczności ich wykonania oraz kosztorys różnicowy, określający różnicę pomiędzy wartością robót podlegających zamianie, a wartością robót określonych do wykonania jako zamienne. Zamawiający wyraża zgodę na wykonanie robót zamiennych po uzyskaniu zgody autora projektu.
5. Bez uprzedniej zgody Zamawiającego i Inspektora Nadzoru wykonywane mogą być jedynie prace niezbędne ze względu na bezpieczeństwo lub konieczność zapobieżenia awarii.

6. Do wyceny wartości robót zamiennych należy stosować stawki określone w kosztorysie ofertowym.
7. Płatności za roboty zamienne odbywać się będzie na podstawie zatwierdzonego przez Zamawiającego „Protokołu konieczności (wykonania robót zamiennych)”, o którym mowa w ust. 4 niniejszego paragrafu oraz wg zasad określonych w § 9 Umowy.
8. W przypadku zmian proponowanych przez Wykonawcę oprócz informacji określonych w ust. 3 Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć sporządzony projekt zamienny zawierający opis proponowanych zmian wraz z rysunkami.
9. Wykonanie robót zamiennych strony zobowiązane są potwierdzić w formie pisemnego aneksu.
10. Odbiory robót zamiennych będą dokonywane wg zasad określonych w § 8 niniejszej umowy.
11. W przypadku wprowadzenia robót (Materiałów) zamiennych powodujących zmniejszenie wartości robót danego elementu robót, a odpowiadających elementom zawartym w szczegółowym kosztorysie ofertowym, wynagrodzenie, o którym mowa w § 9 ust. 1 Umowy, zostanie pomniejszone o wartość różnicy między kosztem elementu pierwotnego, a kosztem wykonania elementu zamiennego wg następujących wskaźników cenotwórczych: przyjęte do kosztorysowania, w szczegółowym kosztorysie ofertowym stanowiącym załącznik do niniejszej umowy tj.:
  - 1) stawka lub stawki za roboczogodzinę /netto/,
  - 2) wskaźnik narzutu kosztów pośrednich w % liczony od /R+S/,
  - 3) wskaźnik narzutu zysku w % liczony od /R+S+Kp/,
  - 4) wskaźnik narzutu kosztów zakupu Materiałów w % liczony od wartości Materiałów /M/.
12. W przypadku robót zamiennych powodujących zmniejszenie wartości robót danego elementu robót, a nieodpowiadających opisowi pozycji w szczegółowym kosztorysie ofertowym, wynagrodzenie, o którym mowa w § 9 ust.1 zostanie pomniejszone o wartość różnicy między kosztem elementu pierwotnego, a kosztem wykonania elementu zamiennego wg następujących zasad Wykonawca powinien przedłożyć do akceptacji Zamawiającego kalkulację ceny jednostkowej tych robót z uwzględnieniem cen czynników produkcji nie wyższych od średnich cen Materiałów, Sprzętu i transportu publikowanych w wydawnictwie (SEKOCENBUD, Orgbud, Intercenbud, itp.) dla województwa, w którym roboty są wykonywane, aktualnych w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym kalkulacja jest sporządzana jako średnie) za okres ich wbudowania oraz nakładów rzeczowych określonych w Katalogach Nakładów Rzeczowych (KNR), a w przypadku robót, dla których nie określono nakładów rzeczowych w KNR, wg innych ogólnie stosowanych katalogów lub nakładów własnych zaakceptowanych przez Zamawiającego. Jeżeli cena jednostkowa przedłożona przez Wykonawcę do akceptacji Zamawiającemu będzie skalkulowana niezgodnie z postanowieniami niniejszego ustępu Zamawiający wprowadzi korektę.
13. Oprócz przypadków określonych w ust. 1 - 3 Wykonawca jest uprawniony do żądania zmiany Umowy w zakresie Materiałów, parametrów technicznych, technologii wykonania robót budowlanych, sposobu i zakresu wykonania przedmiotu Umowy w następujących sytuacjach:
  - 1) konieczności zrealizowania jakiegokolwiek części robót, objętej przedmiotem Umowy, przy zastosowaniu odmiennych rozwiązań technicznych lub technologicznych, niż wskazane w Dokumentacji projektowej, a wynikających ze stwierdzonych Wad tej Dokumentacji lub zmiany stanu prawnego w oparciu, o który je przygotowano, gdyby zastosowanie przewidzianych rozwiązań groziło niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przedmiotu Umowy,
  - 2) konieczności realizacji robót wynikających z wprowadzenia w Dokumentacji projektowej zmian uznanych za nieistotne odstępstwo od projektu budowlanego, wynikających z art. 36a ust. 5 Prawa budowlanego,
  - 3) wystąpienia warunków geologicznych, geotechnicznych lub hydrologicznych odbiegających w sposób istotny od przyjętych w Dokumentacji projektowej, rozpoznania terenu w zakresie znalezisk archeologicznych, występowania niewybuchów lub niewypałów, które mogą skutkować w świetle dotychczasowych założeń niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przedmiotu Umowy,
  - 4) konieczności zrealizowania przedmiotu Umowy przy zastosowaniu innych rozwiązań technicznych lub materiałowych ze względu na zmiany obowiązując ego prawa,
  - 5) wystąpienia niebezpieczeństwa kolizji z planowanymi lub równolegle prowadzonymi przez inne podmioty inwestycjami w zakresie niezbędnym do uniknięcia lub usunięcia tych kolizji,
  - 6) wystąpienia Siły wyższej uniemożliwiającej wykonanie przedmiotu Umowy zgodnie z jej postanowieniami.

§ 16

Podwykonawstwo

1. Wykonawcy nie wolno powierzać wykonania zadania w całości lub w części podwykonawcom bez uprzedniej zgody Zamawiającego wyrażonej na piśmie.
2. Zlecenie wykonania części robót podwykonawcom nie zmienia zobowiązań Wykonawcy wobec Zamawiającego za wykonanie tej części robót.
3. Wykonawca jest odpowiedzialny za działania, zaniechania, uchybienia i zaniedbania podwykonawców, dalszych podwykonawców, ich przedstawicieli lub pracowników w takim samym stopniu, jakby to były działania, zaniechania, uchybienia lub zaniedbania jego własne.
4. Z zastrzeżeniem przypadku, w którym Zamawiający nałożył obowiązek osobistego wykonania przez Wykonawcę kluczowych części zamówienia na roboty budowlane w SIWZ, Wykonawca może:
  - 1) powierzyć realizację części zamówienia Podwykonawcom, mimo nie wskazania w ofercie takiej części do powierzenia podwykonawcom;
  - 2) wskazać inny zakres Podwykonawstwa, niż przedstawiony w Ofercie;
  - 3) wskazać innych Podwykonawców niż przedstawieni w Ofercie;
  - 4) zrezygnować z Podwykonawstwa.
5. Zmiana Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w zakresie wykonania robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy nie stanowi zmiany Umowy, ale jest wymagana zgoda Zamawiającego na zmianę Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, wyrażoną poprzez akceptację Umowy o podwykonawstwo.
6. W przypadku, gdy zmiana lub rezygnacja z Podwykonawcy, dotyczy podmiotu, na którego zasoby Wykonawca powoływał się na zasadach określonych w art. 26 ust. 2b PZP, w celu wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu, o których mowa w art. 22 ust. 1 PZP, Wykonawca jest zobowiązany wykazać Zamawiającemu, iż proponowany inny Podwykonawca lub Wykonawca samodzielnie spełniają je w stopniu nie mniejszym niż wymagany w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia.
7. Umowa z Podwykonawcą lub dalszym podwykonawcą powinna stanowić w szczególności, iż:
  - 1) termin zapłaty wynagrodzenia nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia wykonawcy, podwykonawcy, lub dalszemu podwykonawcy faktury lub rachunku potwierdzających wykonanie zleconej podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy dostawy, usługi lub roboty budowlanej,
  - 2) przedmiotem Umowy o podwykonawstwo jest wyłącznie wykonanie, odpowiednio: robót budowlanych, dostaw lub usług, które ściśle odpowiadają części zamówienia określonego Umową zawartą pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą,
  - 3) wypłata wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy za wykonane przez nich roboty budowlane będące przedmiotem Umowy, których okres realizacji przekracza okres rozliczeniowy przyjęty w Umowie dla Wykonawcy, będzie następować w częściach, na podstawie odbiorów częściowych robót wykonanych przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę,
  - 4) wykonanie przedmiotu Umowy o podwykonawstwo zostaje określone na co najmniej takim poziomie jakości, jaki wynika z Umowy zawartej pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą i powinno odpowiadać stosownym dla tego wykonania wymaganiom określonym w Dokumentacji projektowej, SIWZ oraz standardom deklarowanym w Ofercie Wykonawcy.
  - 5) okres odpowiedzialności Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy za Wady przedmiotu Umowy o podwykonawstwo, nie będzie krótszy od okresu odpowiedzialności za Wady przedmiotu Umowy Wykonawcy wobec Zamawiającego,
  - 6) Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca są zobowiązani do przedstawiania Zamawiającemu na jego żądanie dokumentów, oświadczeń i wyjaśnień dotyczących realizacji Umowy o podwykonawstwo,
  - 7) w przypadku uchylania się przez Wykonawcę od obowiązku zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy, którzy zawarli:
    - a) zaakceptowane przez Zamawiającego Umowy o Podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane lub
    - b) przedłożone Zamawiającemu Umowy o Podwykonawstwo, których przedmiotem są dostawy lub usługi,

Zamawiający zapłaci bezpośrednio Podwykonawcy kwotę należnego wynagrodzenia bez odsetek należnych Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy, zgodnie z treścią Umowy o podwykonawstwie.

8. Umowa o podwykonawstwo nie może zawierać postanowień:
  - 1) uzależniających uzyskanie przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę zapłaty od Wykonawcy lub Podwykonawcy za wykonanie przedmiotu Umowy o podwykonawstwo od zapłaty przez Zamawiającego wynagrodzenia Wykonawcy lub odpowiednio od zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia Podwykonawcy;
  - 2) uzależniających zwrot Podwykonawcy kwot zabezpieczenia przez Wykonawcę, od zwrotu zabezpieczenia wykonania umowy przez Zamawiającego Wykonawcy.
  - 3) terminu zapłaty wynagrodzenia dłuższego niż 30 dni, od dnia doręczenia Wykonawcy, podwykonawcy, lub dalszemu podwykonawcy faktury, rachunku potwierdzających wykonanie zleconej podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy dostawy, usługi lub roboty budowlanej.
  - 4) co do zapłaty podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy kwot wyższych niż wynikające z harmonogramu rzeczowo-finansowego,
  - 5) Wymogów dotyczących rękojmi lub gwarancji, innych niż określone w niniejszej umowie,
  - 6) sprzecznych z treścią niniejszej umowy zawartej pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą.
9. Zawarcie Umowy o podwykonawstwo musi być poprzedzone akceptacją projektu tej umowy przez Zamawiającego, natomiast przystąpienie do realizacji przez Podwykonawcę może nastąpić wyłącznie po akceptacji Umowy o podwykonawstwo przez Zamawiającego.
10. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, wraz z ich wyceną, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót, które mają być realizowane na podstawie Umowy o podwykonawstwo lub ze wskazaniem tej części dokumentacji, nie później niż **7 dni** przed jej zawarciem, a w przypadku projektu umowy przedkładanego przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, wraz ze zgodą Wykonawcy na zawarcie Umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy.
11. Projekt Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, będzie uważany za zaakceptowany przez Zamawiającego, jeżeli Zamawiający w terminie **7 dni** od dnia przedłożenia mu projektu umowy nie zgłosi na piśmie zastrzeżeń.
12. Zamawiający zgłosi w terminie określonym w ust. 11 pisemne zastrzeżenia do projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w szczególności w następujących przypadkach:
  - 1) niespełnienia przez projekt wymagań dotyczących Umowy o podwykonawstwo, określonych w ust. 7-8,
  - 2) niezłączenia do projektu zestawień, dokumentów lub informacji, o których mowa w ust.10,
  - 3) gdy przedmiot Umowy o podwykonawstwo obejmuje realizację przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę w całości lub w części kluczowej części przedmiotu Umowy, której wykonanie zostało zastrzeżone do realizacji wyłącznie bezpośrednio przez Wykonawcę, z zastrzeżeniem sytuacji, w której Umowa o podwykonawstwo ma być realizowana przez podmiot trzeci, na zasoby którego Wykonawca powoływał się w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w celu wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu,
  - 4) zamieszczenia w projekcie postanowień uzależniających uzyskanie przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę zapłaty za realizację przedmiotu umowy od zapłaty wynagrodzenia Wykonawcy przez Zamawiającego lub odpowiednio od zapłaty wynagrodzenia przez Wykonawcę za realizację przedmiotu umowy przez Podwykonawcę;
  - 5) gdy projekt zawiera postanowienia uzależniające zwrot kwot zabezpieczenia przez Wykonawcę Podwykonawcy od zwrotu Wykonawcy Zabezpieczenia należytego wykonania Umowy przez Zamawiającego,
  - 6) gdy termin płatności jest dłuższy niż w umowie z Zamawiającym,
  - 7) gdy termin realizacji robót budowlanych określonych projektem jest dłuższy niż przewidywany niniejszą Umową dla tych robót,
  - 8) gdy projekt zawiera postanowienia dotyczące sposobu rozliczeń za wykonane roboty, uniemożliwiającego rozliczenie tych robót pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą na podstawie Umowy.
13. W przypadku zgłoszenia przez Zamawiającego zastrzeżeń do projektu Umowy o podwykonawstwo w terminie określonym w ust. 11 Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca może przedłożyć zmieniony projekt Umowy o podwykonawstwo, uwzględniający w całości zastrzeżenia Zamawiającego.

14. Po akceptacji projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub po upływie terminu na zgłoszenie przez Zamawiającego zastrzeżeń do tego projektu, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedłoży Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej Umowy o podwykonawstwo w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej Umowy, jednakże nie później niż na 3 dni przed dniem skierowania Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy do realizacji robót budowlanych.
15. Zamawiający zgłosi Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy pisemny sprzeciw do przedłożonej Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 5 dni od jej przedłożenia w przypadkach określonych w ust. 12.
16. Umowa o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, będzie uważana za zaakceptowaną przez Zamawiającego, jeżeli Zamawiający w terminie 5 dni od dnia przedłożenia kopii tej umowy nie zgłosi do niej na piśmie sprzeciwu.
17. Wykonawca, Podwykonawca, lub dalszy Podwykonawca, przedłoży Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi stanowiące część przedmiotu Umowy, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, z wyłączeniem Umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 0,5 % wynagrodzenia Wykonawcy, o którym mowa w § 9 ust. 1 umowy, oraz Umów o podwykonawstwo, których przedmiot został wskazany w SIWZ jako niepodlegający temu obowiązkowi, przy czym wyłączenie to nie dotyczy Umów o podwykonawstwo w zakresie dostaw lub usług o wartości większej niż 50.000 zł.
18. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca nie może polecić Podwykonawcy realizacji przedmiotu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane w przypadku braku jej akceptacji przez Zamawiającego.
19. Zamawiający może zażądać od Wykonawcy niezwłocznego usunięcia z terenu budowy Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, z którym nie została zawarta Umowa o podwykonawstwo zaakceptowana przez Zamawiającego, lub może usunąć takiego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę na koszt Wykonawcy.
20. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedłoży wraz z kopią Umowy o podwykonawstwo odpis z Krajowego Rejestru Sądowego Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, bądź inny dokument właściwy z uwagi na status prawny Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, potwierdzający, że osoby zawierające umowę w imieniu Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy posiadają uprawnienia do jego reprezentacji.
21. Powierzenie realizacji zadań innemu Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy niż ten, z którym została zawarta zaakceptowana przez Zamawiającego Umowa o podwykonawstwo, lub inna istotna zmiana tej umowy, w tym zmiana zakresu zadań określonych tą umową wymaga ponownej akceptacji Zamawiającego w trybie określonym w ust. 11-17.
22. Do zmian istotnych postanowień Umów o podwykonawstwo, innych niż określone w ust. 21, stosuje się zasady określone w ust. 10-16.
23. W przypadku zawarcia Umowy o podwykonawstwo Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy z zachowaniem terminów określonych tą umową.
24. Zamawiający może żądać od Wykonawcy zmiany lub odsunięcia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy od wykonywania świadczeń w zakresie realizacji przedmiotu Umowy, jeżeli sprzęt techniczny, osoby i kwalifikacje, którymi dysponuje Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca, nie spełniają warunków lub wymagań dotyczących podwykonawstwa, określonych Umową, nie dają rękojmi należytego wykonania powierzonych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy robót budowlanych, dostaw lub usług lub dotrzymania terminów realizacji tych robót. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca niezwłocznie usunie na żądanie Zamawiającego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę z Terenu budowy, jeżeli działania Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy na Terenie budowy naruszają postanowienia niniejszej Umowy.
25. Zawierający umowę z Podwykonawcą Wykonawca oraz Zamawiający ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane, usługi lub dostawy wykonane przez Podwykonawcę.

§ 17

Zmiany umowy

1. Zmiana postanowień niniejszej Umowy może nastąpić za zgodą obydwu Stron wyrażoną na piśmie, w formie aneksu do umowy z zachowaniem formy pisemnej pod rygorem nieważności takiej zmiany.
2. Zamawiający działając w oparciu o art. 144 ust 1 ustawy Prawo zamówień publicznych przewiduje zmiany umowy w następującym zakresie:

- 1) **zmiany terminu wykonania umowy**, w szczególności w następujących sytuacjach:
- a) wstrzymania, zawieszenia robót przez Zamawiającego,
  - b) wystąpienie warunków atmosferycznych w szczególności:
    - uniemożliwiających prawidłowe wykonanie/prowadzenie zamówień/robót budowlanych, zgodnie z technologią ich wykonywania, normami lub innymi przepisami, przeprowadzenie prób i sprawdzeń, dokonywanie odbiorów, wymagającej konkretnych warunków atmosferycznych, jeżeli konieczność wykonania prac w tym okresie nie jest następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność,
    - klęsk żywiołowych
    - fakt ten musi mieć odzwierciedlenie w Dzienniku budowy i musi być potwierdzony przez Zamawiającego i Inspektora Nadzoru.
  - c) wystąpienia wad dokumentacji projektowej skutkujących koniecznością dokonania zmian w dokumentacji projektowej, jeżeli uniemożliwia to lub wstrzymuje realizację określonego rodzaju robót mających wpływ na termin wykonywania robót- fakt ten musi mieć odzwierciedlenie w dzienniku budowy i musi być potwierdzony przez Zamawiającego i Inspektora Nadzoru,
  - d) wystąpienia konieczności wykonania robót zamiennych na wniosek Zamawiającego lub wykonawcy, udzielenia zamówień dodatkowych lub uzupełniających, które wstrzymują lub opóźniają realizację przedmiotu umowy,
  - e) wystąpienia opóźnienia w wydawaniu decyzji, zezwoleń, uzgodnień, itp. czynności lub ich zaniechania, do wydania których właściwe organy są zobowiązane na mocy przepisów prawa, jeżeli opóźnienie przekroczy okres, przewidziany w przepisach prawa, w którym ww. decyzje powinny zostać wydane oraz nie są następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność,
  - f) odmowy wydania przez właściwe organy decyzji, zezwoleń, uzgodnień itp. z przyczyn niezawinionych przez Wykonawcę,
  - g) niemożności wykonywania robót z powodu braku dostępności do miejsc niezbędnych do ich wykonania z przyczyn niezawinionych przez Wykonawcę,
  - h) działania siły wyższej, mającej bezpośredni wpływ na terminowość wykonywania robót,
  - i) wystąpienia okoliczności, których strony umowy nie były w stanie przewidzieć, pomimo zachowania należytej staranności,
  - j) wystąpienia zmian spowodowanych nieprzewidzianymi w SIWZ, dokumentacji projektowej warunkami geologicznymi, archeologicznymi lub terenowymi,
  - k) wystąpienia odmiennych od przyjętych w dokumentacji projektowej oraz SIWZ warunków geologicznych, ale istotnych dla realizacji przedmiotu umowy,
  - l) wystąpienia odmiennych (ale istotnych dla realizacji) od przyjętych w dokumentacji projektowej oraz SIWZ warunków terenowych,
  - m) w przypadku zmiany technologii jakości lub parametrów charakterystycznych dla danego elementu, wprowadzanych na wniosek Wykonawcy lub Zamawiającego,
  - n) w przypadku konieczności wykonania dodatkowych badań i ekspertyz, analiz itp.,
  - o) niez uzyskanie planowanego dofinansowania, dotacji, pożyczki, środków kredytowych dofinansowania ze środków Unii Europejskiej,
  - p) niedotrzymanie wstępnego przyrzeczenia przez właścicieli nieruchomości, przez którą przebiega planowana inwestycja, co powoduje konieczność przeprojektowania,
  - q) skrócenia terminu wykonywania prac w związku z koniecznością zakończenia zadania w danym roku budżetowym lub w związku z upływem terminu złożenia wniosku o uzyskanie środków unijnych,
- 2) **zmiany wynagrodzenia Wykonawcy** w przypadku:
- a) zmiany przedmiotu zamówienia w przypadku wystąpienia robót zamiennych,
  - b) ograniczenia zakresu przedmiotu umowy,
  - c) w przypadku ustawowej zmiany stawki VAT (zwiększenia lub zmniejszenia) wartości netto z oferty Wykonawcy pozostaną bez zmian, a kwota wynagrodzenia brutto Wykonawcy, zostanie wyliczona na podstawie nowych przepisów z uwzględnieniem stopnia wykonania zamówienia wykonania zamówienia. W takim przypadku Wykonawca składa pisemny wniosek o zmianę umowy o zamówienie publiczne w zakresie płatności wynikających z faktur wystawionych po wejściu w życie przepisów zmieniających stawkę podatku od towarów i usług. Wniosek powinien zawierać wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i prawne, w tym określać wpływ zmiany stawki VAT na koszty związane z wykonaniem umowy, w szczególności z wyspecyfikowaniem wszystkich tych kosztów, na które ta

zmiana miała wpływ, w którym zostanie wskazana wartość, o jaką powinna wzrosnąć wartość wynagrodzenia w związku ze zmianami opisanymi wyżej wartości oraz jaki te zmiany miały wpływ na zakładany zysk. Strony zgodnie oświadczają, iż Zamawiający uprawniony jest do żądania dodatkowych wyjaśnień przez Wykonawcę do złożonej kalkulacji przedstawienia dodatkowych dokumentów potwierdzających prawdziwość przedstawionych danych oraz składania zastrzeżeń do złożonych dokumentów, żądania wprowadzenia do przedstawionej kalkulacji uwzględniających zastrzeżenia Zamawiającego.

- d) w przypadku zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 3–5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę kwota wynagrodzenia Wykonawcy ulegnie zmianie o wartość wzrostu całkowitego kosztu Wykonawcy, wynikającego ze zwiększenia wynagrodzeń osób bezpośrednio wykonujących zamówienie do wysokości aktualnie obowiązującego minimalnego wynagrodzenia, z uwzględnieniem wszystkich obciążeń publicznoprawnych od kwoty wzrostu minimalnego wynagrodzenia;
- e) w przypadku zmiany zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne kwota wynagrodzenia Wykonawcy ulegnie zmianie o wartość wzrostu całkowitego kosztu Wykonawcy, jaką będzie on zobowiązany dodatkowo ponieść w celu uwzględnienia tej zmiany, przy zachowaniu dotychczasowej kwoty netto wynagrodzenia bezpośrednio wykonujących zamówienie na rzecz Zamawiającego.

Zmiana wynagrodzenia Wykonawcy, o której mowa w lit. d i e niniejszego punktu następować będzie na wniosek Wykonawcy. Do wniosku o zmianę wynagrodzenia w przypadkach, o których mowa w lit. d i e Wykonawca zobowiązany jest dołączyć:

- szczegółową kalkulację kosztów wskazujących, jaki wpływ miał ten wzrost przedmiotowych wartości na koszty wykonania tego zamówienia, a Zamawiający zaakceptuje powyższą kalkulację. W treści kalkulacji Wykonawca zobowiązany jest w szczególności przedstawić zestawienie wynagrodzeń wszystkich pracowników oraz wszystkich osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych oddelegowanych do realizacji umowy u Zamawiającego wraz ze składkami ZUS i innymi obciążeniami publiczno-prawnymi,
- dokumenty potwierdzające zasadność złożenia takiego wniosku wraz z wykazaniem ponad wszelką wątpliwość, że zaistniała zmiana ma bezpośredni wpływ na koszty wykonywania zamówienia oraz określeniem stopnia w jakim wpłynie ona na wysokość wynagrodzenia wraz z dokładnym wyliczeniem kwoty wynagrodzenia Wykonawcy po zmianie umowy.

Wykonawca wystąpi z wnioskiem o zmianę kwoty wynagrodzenia z co najmniej 30 dniowym wyprzedzeniem wobec wnioskowanej daty obowiązywania nowego wynagrodzenia. Wniosek powinien zawierać wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i prawne. Zmiana wynagrodzenia wykonawcy może mieć miejsce wyłącznie wtedy, gdy zmiany, o których mowa w lit. c-e niniejszego punktu będą mieć wpływ na koszt wykonania zamówienia przez wykonawcę.

Zamawiający po zaakceptowaniu wniosku o którym mowa w lit. c-e niniejszego paragrafu, wyznaczy datę podpisania aneksu. Zmiana umowy skutkuje zmianą wynagrodzenia jedynie w zakresie płatności realizowanych po dacie zawarcia aneksu do umowy

3) zmianę sposobu wykonania przedmiotu umowy, lub poprzez przedłużenie terminu zakończenia robót w przypadku:

- a) zmiany przedmiotu zamówienia w przypadku wystąpienia robót zamiennych,
- b) konieczności zrealizowania jakiegokolwiek części robót, objętych przedmiotem umowy, przy zastosowaniu odmiennych rozwiązań technicznych lub technologicznych, niż wskazane w dokumentacji projektowej, a wynikających ze stwierdzonych wad tej dokumentacji lub zmiany stanu prawnego w oparciu, o który je przygotowano, gdyby zastosowanie przewidzianych rozwiązań groziło niewykonaniem lub wykonaniem nienależytym przedmiotu umowy,
- c) odbiegających w sposób istotny od przyjętych w dokumentacji projektowej warunków geologicznych, geotechnicznych lub hydrologicznych, rozpoznania terenu, które mogą skutkować w świetle dotychczasowych założeń niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przedmiotu umowy,

- d) odbiegających w sposób istotny od przyjętych w dokumentacji projektowej warunków terenu budowy,
  - e) konieczność zrealizowania przedmiotu umowy przy zastosowaniu innych rozwiązań technicznych lub materiałowych ze względu na zmiany obowiązującego prawa,
  - f) zaistnienia innych okoliczności prawnych lub technicznych, skutkujących niemożliwością wykonania lub należytego wykonania Umowy zgodnie z jej postanowieniami,
  - g) wystąpienia zmian powszechnie obowiązujących przepisów prawa w zakresie mającym wpływ na realizację przedmiotu umowy,
  - h) poprawy parametrów technicznych, jakości, prawności, wydajności lub innych parametrów charakterystycznych dla danego elementu robót budowlanych, dostaw,
  - i) zmiany producenta urządzeń lub wyposażenia, w przypadku, gdy zmiana producenta urządzeń i wyposażenia będzie korzystna dla Zamawiającego oraz spowoduje poprawę parametrów technicznych, jakości, sprawności, wydajności lub innych parametrów charakterystycznych dla danego urządzenia lub wyposażenia,
  - j) wycofania z produkcji określonego rodzaju przedmiotu zamówienia, niedostępności na rynku materiałów lub urządzeń wskazanych w dokumentacji projektowej spowodowana zaprzestaniem produkcji lub wycofaniem z rynku tych materiałów lub urządzeń,
  - k) wyniknięcia rozbieżności lub niejasności w rozumieniu pojęć użytych w umowie, których nie można usunąć winny sposób, a zmiana będzie umożliwiać usunięcie rozbieżności i doprecyzowanie umowy w celu jednoznacznej interpretacji jej zapisów przez Strony.
  - l) zmiany osób odpowiedzialnych za kontakty i nadzór nad realizacją przedmiotu Umowy. Zmiana którejkolwiek z osób w trakcie realizacji przedmiotu niniejszej Umowy, musi być uzasadniona przez Wykonawcę na piśmie i wymaga pisemnego zaakceptowania przez Zamawiającego. Zamawiający zaakceptuje taką zmianę w terminie 7 dni od daty przedłożenia propozycji i wyłącznie wtedy, gdy kwalifikacje i doświadczenie wskazanych osób będą takie same lub wyższe od kwalifikacji i doświadczenia osób wymaganego postanowieniami Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. Przerwa w wykonywaniu Umowy wynikająca z braku personelu Wykonawcy będzie traktowana jako przyczyna zależna od Wykonawcy i nie może stanowić podstawy do przedłużenia terminu wykonania robót.
  - m) wystąpienia oczywistych omyłek pisarskich i rachunkowych w treści umowy.
  - n) wystąpienia konieczności zmian osób Wykonawcy w przypadku, gdy Zamawiający uzna, że osoby te nie wykonują należycie swoich obowiązków. Wykonawca obowiązany jest dokonać zmiany tych osób na inne spełniające nadziej składania ofert warunki określone w SIWZ w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty złożenia wniosku przez zamawiającego. Wykonawca musi przedłożyć Zamawiającemu propozycję zmiany, o której mowa w niniejszej literze nie później niż 7 dni przed planowanym skierowaniem do kierowania budową/robotami którejkolwiek osoby. Jakakolwiek przerwa w realizacji przedmiotu umowy wynikająca z braku kierownictwa budowy/robót będzie traktowana jako przerwa wynikła z przyczyn zależnych od Wykonawcy i nie może stanowić podstawy do zmiany Terminu zakończenia robót. Zaakceptowana przez Zamawiającego zmiana którejkolwiek z osób, o których mowa w niniejszej literze winna być dokonana wpisem do Dziennika budowy.
  - o) ograniczenie zakresu robót wynikające z wprowadzenia zmian istotnych lub nieistotnych w rozumieniu Prawa budowlanego w dokumentacji projektowej, które wynikły w trakcie realizacji robót i były konieczne w celu prawidłowej realizacji przedmiotu zamówienia tym samym zmniejszenia wynagrodzenia, o którym mowa w § 9 ust. 1 niniejszej umowy.
3. W przedstawionych w ust. 2 pkt 1 i 3 przypadkach wystąpienia opóźnień, strony ustalą nowe terminy, z tym, że maksymalny okres przesunięcia terminu zakończenia realizacji przedmiotu umowy równy będzie okresowi przerwy lub przestoju. Przesunięcie terminu będzie musiało być szczegółowo uzasadnione przez Wykonawcę i zaakceptowane przez Zamawiającego, z wyjątkiem zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 2 pkt.1 lit a.
  4. Jeżeli z jakiegokolwiek przyczyny, która nie uprawnia Wykonawcy do przedłużenia terminu wykonania robót lub ich części, tempo robót według Zamawiającego nie pozwoli na terminowe ich zakończenie, Zamawiający może polecić Wykonawcy podjęcie działań dla przyspieszenia tempa robót. Wszystkie koszty związane z podjętymi działaniami obciążają Wykonawcę
  5. Zamawiający ma możliwość przedłużenia terminu realizacji niniejszej umowy z przyczyn niezależnych po stronie Wykonawcy.

6. Jeżeli Wykonawca uważa się za uprawnionego do przedłużenia terminu zakończenia robót, zmiany umowy w zakresie materiałów, parametrów technicznych, technologii wykonania robót budowlanych, sposobu i zakresu wykonania przedmiotu umowy lub zmiany umowy na innej podstawie wskazanej w niniejszej umowie, zobowiązany jest do przekazania inspektorowi Nadzoru wniosku dotyczącego zmiany umowy wraz z opisem zdarzenia lub okoliczności stanowiących podstawę do żądania takiej zmiany.
7. Wniosek, o którym mowa w poprzedzającym ustępie powinien zostać przekazany niezwłocznie, jednakże nie później niż w terminie 20 dni roboczych od dnia, w którym wykonawca dowiedział się, lub powinien dowiedzieć się o danym zdarzeniu lub okolicznościach. Wykonawca zobowiązany jest do dostarczenia wraz z wnioskiem wszelkich innych dokumentów wymaganych umową i informacji uzasadniających żądanie zmiany umowy, stosowanie do zdarzenia lub okoliczności stanowiących podstawę żądania zmiany.
8. Wykonawca obowiązany jest do bieżącego dokumentowania okoliczności będących podstawą do żądania zmiany umowy i przechowywania jej na terenie budowy lub w innym miejscu wskazanym przez Inspektora Nadzoru lub Zamawiającego.
9. Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w ust. 6-7, Inspektor Nadzoru jest uprawniony, bez dokonywania oceny jego zasadności, do kontroli dokumentacji, o której mowa w ust. 8 i wydania Wykonawcy polecenia prowadzenia dalszej dokumentacji bieżącej uzasadniającej żądanie zmiany.
10. Wykonawca jest zobowiązany do okazania do wglądu Inspektorowi Nadzoru dokumentacji, o której mowa w ust. 8 i przedłożenia na żądanie Inspektora Nadzoru jej kopii.
11. W terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 6-7 wraz z informacjami uzasadniającymi żądanie zmiany Umowy, Inspektor Nadzoru zobowiązany jest do pisemnego ustosunkowania się do zgłoszonego żądania zmiany umowy, i przekazania go Zamawiającemu wraz z uzasadnieniem, zarówno w przypadku odmowy, jak i akceptacji żądania zmiany.
12. W terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania żądania zmiany, zaopiniowanego przez Inspektora Nadzoru, Zamawiający powiadomi Wykonawcę o akceptacji żądania zmiany Umowy i terminie podpisania aneksu do Umowy lub odpowiednio o braku akceptacji zmiany.

§ 18

Postanowienia końcowe

1. Właściwym do rozpoznania sporów wynikłych na tle realizacji niniejszej umowy jest Sąd właściwy dla Zamawiającego.
2. Wykonawca nie dokona przelewu wierzytelności wynikającej z treści niniejszej umowy bez pisemnej zgody Zamawiającego pod rygorem nieważności cesji. .
3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie odpowiednie przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych i Kodeksu cywilnego.
4. Umowę niniejszą sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach z przeznaczeniem 2 egz. dla Zamawiającego i 1 egz. dla Wykonawcy.

Zamawiający

Wykonawca

Kontrasygnata Skarbnika Miasta